

Οι πληροφορίες για τα Κύθηρα συγκεντρωμένες για χρήση από συνοδούς εκδρομών

Σύντομη ιστορική περίληψη Κυθήρων και Αντικυθήρων

- **10.000–7.000 π.Χ.:** Οι πρώτες ανθρώπινες ομάδες φτάνουν στα **Κύθηρα** για κυνήγι, ψάρεμα και συλλογή λίθινων πρώτων υλών. Δεν εγκαθίστανται μόνιμα.
- **7.000 π.Χ.:** Στο Αιγαίο επικρατεί σταδιακά η γεωργία και η κτηνοτροφία και δημιουργούνται μόνιμοι ή εποχικοί οικισμοί.
- **5.000 π.Χ. και εξής:** Στα Κύθηρα εμφανίζονται πιο σταθερές εγκαταστάσεις. Χρησιμοποιούνται το σπήλαιο της Αγίας Σοφίας και η Χουστή, ενώ υπάρχουν ευρήματα από ντόπιο λίθο και οψιανό της Μήλου.
- **4.500–2.800/2.700 π.Χ.:** Στην περιοχή της Παλαιόπολης εντοπίζονται περίπου **24 θέσεις ανθρώπινης δραστηριότητας**.
- **5η χιλιετία π.Χ.:** Οι πρώτοι άνθρωποι φτάνουν στα **Αντικύθηρα**, κυρίως κυνηγοί από τις Κυκλάδες και τη νότια Πελοπόννησο.
- **Αρχές 3ης–τέλος 2ης χιλιετίας π.Χ.:** Οι κάτοικοι των Αντικυθήρων εγκαθίστανται μόνιμα σε μικρούς οικισμούς και διατηρούν σχέσεις με τα Κύθηρα και τη δυτική Κρήτη.
- **Μινωική περίοδος:** Τα Κύθηρα αναπτύσσονται σημαντικά και δέχονται έντονη **μινωική επιρροή**. Το νησί συνδέεται στενά με την Κρήτη και υιοθετεί μινωικά έθιμα, λατρείες και τρόπους ζωής. Στην Παλαιόπολη υπάρχουν περίπου **100 θέσεις ανθρώπινης δραστηριότητας**.
- **1450 π.Χ. και μετά:** Η μινωική επιρροή υποχωρεί και τα Κύθηρα περνούν σταδιακά στη **μυκηναϊκή σφαίρα επιρροής**.
- **1370 π.Χ. περίπου:** Εδραιώνεται η δύναμη των μυκηναϊκών ανακτόρων στην ηπειρωτική Ελλάδα, με ανάπτυξη του εμπορίου και της ναυτιλίας.

Ελληνιστικοί χρόνοι και Αντικύθηρα

- **Τέλη 4ου αιώνα π.Χ.:** Μετά από περίπου 900 χρόνια εγκατάλειψης, τα **Αντικύθηρα**, γνωστά τότε ως **Αίγιλα**, κατοικούνται ξανά. Ιδρύεται τειχισμένη πόλη περίπου **300 στρεμμάτων** στον λόφο του Κάστρου.
- **Μετά το 350 π.Χ.:** Στο αρχαίο λιμάνι των Αντικυθήρων ιδρύεται **ιερό του Απόλλωνα**.
- **4ος–1ος αιώνας π.Χ.:** Η Αίγιλα συμμετέχει σε πειρατικές δραστηριότητες και πολεμικές συγκρούσεις.
- **195 π.Χ.:** Ιδρύεται το **Κοινό των Λακεδαιμονίων**. Η συμμετοχή των Κυθήρων παραμένει αβέβαιη, ενώ το νησί διατηρεί σχέσεις με πόλεις του Κοινού.
- **2ος–1ος αιώνας π.Χ.:** Τα Κύθηρα εκδίδουν **δικά τους χάλκινα νομίσματα**, με παράσταση της Αφροδίτης και περιστεριού.
- **Ελληνιστικοί χρόνοι:** Εντατικοποιείται η εξόρυξη ψαμμίτη στα λατομεία του Αβλέμονα, της Φελωτής, της Αλοής και της νησίδας Τράχηλος.

Ρωμαϊκή περίοδος

- Η αύξηση της **πειρατείας** προκαλεί σημαντικές οικονομικές, κοινωνικές και δημογραφικές επιπτώσεις στα Κύθηρα.
- **69–67 π.Χ. περίπου**: Ο Μέτελλος ο Κρητικός, στο πλαίσιο της ρωμαϊκής εκστρατείας κατά της πειρατείας, **καταστρέφει την Αίγιλα και τα Φαλάσαρνα**.
- Με την επικράτηση της Ρώμης στη Μεσόγειο αρχίζει για τον ελληνικό κόσμο μια νέα εποχή. Η ρωμαϊκή κυριαρχία περιορίζει την πειρατεία και εξασφαλίζει περίπου **200 χρόνια σχετικής ειρήνης**.

Η Αφροδίτη και η αρχαιολογική έρευνα

Τα Κύθηρα συνδέθηκαν από την αρχαιότητα με τον **μύθο της Ουρανίας Αφροδίτης**, η οποία, σύμφωνα με την παράδοση, αναδύθηκε από τη θάλασσα κοντά στο νησί. Ο μύθος αυτός επηρέασε την ευρωπαϊκή τέχνη και λογοτεχνία από την Αναγέννηση και μετά.

- **1887**: Ο **Ερρίκος Σλήμαν** επισκέπτεται τα Κύθηρα αναζητώντας τον ναό της Αφροδίτης.
- **1888**: Ο **Βαλέριος Στάης** ερευνά το Ιερό του Απόλλωνα στα Αντικύθηρα.
- **1914**: Ο Στάης ανασκάπτει μινωικό τάφο στα Αντικύθηρα.
- **1931–1932**: Η **Σίλβια Μπέντον** πραγματοποιεί συστηματικές επιφανειακές έρευνες.
- **1957–1958**: Ο **Ρίτσαρντ Χόουπ-Σίμπσον** συνεχίζει την αρχαιολογική έρευνα.
- **1963–1965**: Η **Βρετανική Σχολή Αθηνών** ανασκάπτει τον μινωικό οικισμό στο Καστρί και μινωικούς τάφους στην Παλαιόπολη. Η έρευνα αυτή σηματοδοτεί την έναρξη της συστηματικής αρχαιολογικής έρευνας στα Κύθηρα.

Συνολικά, η ιστορία των Κυθήρων και των Αντικυθήρων ξεκινά από την προϊστορία και χαρακτηρίζεται από διαδοχικές επιρροές και επαφές με την Κρήτη, τις Κυκλάδες, τη μυκηναϊκή Ελλάδα, τον ελληνιστικό κόσμο και τελικά τη Ρώμη. Η στρατηγική θέση των δύο νησιών τα έκανε σημαντικούς σταθμούς στις θαλάσσιες διαδρομές του Αιγαίου και της Μεσογείου.

Το κείμενο αντλήθηκε από τις επιγραφές που είναι αναρτημένες στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Χώρας Κυθήρων.